

Ros til norsk-kinesisk samarbeid

Samarbeidet mellom kinesiske psykiatere og Legeforeningens menneskerettighetsutvalg om å se på rettigheter og etikk, har ført til gode resultater på kort tid.

Eline Thorleifsson er glad for at menneskerettighetsutvalget har etablert et godt samarbeid med den kinesiske psykiatreforening. Foto Cecilie Bakken

Det mente mange av deltakerne på Verdens psykiatreforenings regionale konferanse for Asia som nylig ble avviklet. Utvalget fikk ros fra flere land, deriblant Australia og Storbritannia.

Konferansen samlet over 1 500 deltakere fra hele verden, flest fra Kina. I 2004–05 sto det kinesiske selskap for psykiatri (CSP) i fare for å bli ekskludert fra Verdens psykiatreforening (WPA) på grunn av beskyldninger om misbruk av psykiatrien. Legeforeningens menneskerettighetsutvalg har siden 2004 hatt et samarbeid med de kinesiske psykiatreforeningene om utvikling av lov om psykisk helsevern, pasientrettigheter, menneskerettigheter og etiske dilemmaer i psykiatrien.

Professor Dongfeng Zhou, president i CSP, sa under konferansen at samarbeidet hadde vært nyttig.

– Det er viktig at psykiatrien i sin praksis er i samsvar med internasjonale konvensjoner og retningslinjer og profesjonens egne etiske regler, sa hun.

Brukte kasuistikker

Eline Thorleifsson, leder i Legeforeningens menneskerettighetsutvalg, sier at workshopene i begynnelsen hadde en formell form, med lite diskusjon om etikk og menneskerettigheter.

– Siden har vi tatt i bruk gruppearbeid og rollespill med økt deltakeraktivitet. Vi har også tatt i bruk kasuistikker for å eksemplifisere hvordan en kan identifisere og analysere kliniske dilemmaer der menneskerettigheter og etiske prinsipper står i fare for å bli brutt, sier hun.

Kineserne opplyste at før prosjektet startet i 2004, var begrepet menneskerettigheter lite brukt i forbindelse med psykiatrien.

– Gjennom dette prosjektet har vi blitt mer kjent med begrepet og bruker det aktivt

i forbindelse med utviklingen av lov om psykisk helsevern og andre forhold i kinesisk psykiatri, fortalte de.

Mangler nasjonal lov

Et av temaene de kinesiske psykiatere er opptatt av, er mangel på en nasjonal lov om psykisk helsevern. Fem kinesiske byer har vedtatt lokale lover. Under diskusjonen av en kasuistikk på en workshop under konferansen, kom det frem ulikheter i lovene i Beijing og Shanghai.

– Slike forskjeller aktualiserer behovet for en felles lov for hele Kina, sier Bjørn Hoftvedt, sekretær for menneskerettighetsutvalget.

Den kinesiske psykiatreforening (CPA) jobber for å spre informasjon om pasientrettigheter og behovet for en nasjonal lov.

– Psykiatriske pasienter tilhører de sårbare grupper og trenger spesiell beskyttelse. Det er bra at CSP og CPA gjør en god innsats for å sikre gruppene rettigheter, sier Eline Thorleifsson. Hun påpeker at samarbeidet om psykiatri må ses i sammenheng med den kinesisk-norske menneskerettighetsdialogen og det økte samarbeidet mellom Kina og Norge.

Thorleifsson understreker at menneskerettigheter og etikk i psykiatrien er følsomme temaer.

– Selv om helsesystemene i Kina og Norge er forskjellige, har begge land utfordringer på disse områdene. Fra begge side har vi derfor lagt vekt på å være åpne og vise respekt for begge parter arbeid for betydningen av menneskerettigheter og etikk i psykiatrien, sier hun.

Cecilie Bakken

cecilie.bakken@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Foreslår flere heldøgns plasser

Det er gledelig at regjeringen i statsbudsjettet for 2008 foreslår et nytt investeringsstøttekutt til bygging av 12 000 sykehjemsplasser og omsorgsboliger, og at målgruppen for ordningen er personer med behov for heldøgntjenester, mener Legeforeningen. – Myndighetene må stille klare krav til innhold i heldøgns pleie og omsorg, som må være tilstrekkelig finansiert, konsistent over tid og uavhengig av om tilbudet gis på sykehjem eller i omsorgsboliger, sier Torunn Janbu, Legeforeningens president.

Vil styrke rusfeltet og riktig legemiddelbruk

Det er positivt at regjeringen i statsbudsjettet for 2008 vil styrke riktig legemiddelbruk gjennom etablering av en ny informasjonsenhet med medisinsk faglig tyngde i Statens legemiddelverk, mener Legeforeningen, som lenge har etterlyst bedre og nøytral legemiddelinformasjon.

Får observatørstatus i internasjonal organisasjon

Legeforeningen har valgt å slutte seg til International Federation for Health and Human Rights Organisations (IFHHRO) som observatør. Deltakelsen skal evalueres etter ett år.

IFHHRO omfatter organisasjoner som arbeider med forholdet mellom helse og menneskerettigheter. Verdens legeforening, Den britiske legeforening og Den tyrkiske legeforening er alle observatører til IFHHRO som arbeider med retten til helse, spesielt for sårbare grupper som flyktninger, fattige, barn, HIV/aids-smittede osv. IFHHRO har nær kontakt med FNs spesialrapportør på rett til helse, Paul Hunt, og FN-kommisjonen som følger opp om medlemslandene oppfyller befolkningens rett til helse etter konvensjonen om sosiale, kulturelle og økonomiske rettigheter. Det medfører ingen forpliktelser eller medlemsavgift å være observatør til IFHHRO.

Legeforeningens utvalg for menneskerettigheter har anbefalt at Legeforeningen aksepterer tilbudet. IFHHROs engasjement innenfor økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter passer inn i utvalgets mandat og prosjekter utvalget er engasjert i. Det gir også tilgang til et internasjonalt nettverk som arbeider med rett til helse og kan være nyttig for menneskerettighetsutvalget og andre utvalg som arbeider med internasjonale spørsmål.